

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 3c**

Zaadetende uitheemse vogelsoorten.

Familie Estrildidae (2)

Geslacht Estrilda

2021

Document 2021 DE&W 19

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: Estrilda erythronotos - Effen astrilde

Foto: © Pieter van den Hooven

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn, opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor voelsoorten die behoren tot cluster 3c.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 3c Zaadetende uitheemse vogels

Orde Passeriformes

Algemene houderijrichtlijn voor zaadetende uitheemse vogelsoorten. 5

Familie: Estrildidae = Afrikaanse prachtvinken 2

Geslacht Estrilda

Estrilda astrild	Helena astrilde	11
Estrilda a. atricopila	Zwartkap astrilde	18
Estrilda caerulescens	Roodstaart astrilde	24
Estrilda erythronotos	Elfenastrilde	30
Estrilda melanotis kilimensis	Geelbuik astrilde	37
Estrilda melanotis	Dufresne astrilde	44
Estrilda melpoda	Oranjekaakastrilde	51
Estrilda nonnula	Non astrilde	58
Estrilda paludicola	Moerasastrilde	64
Estrilda rhodopygia	Teugelastrilde	70
Estrilda troglodytes	Napoleonastrilde	76

Bijlage A:
Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 3c 83

Algemene Houderijrichtlijn

Zaadetende uitheemse vogelsoorten

Cluster 3c

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor zaadetende inheemse vogelsoorten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels. Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in de documenten Houderijrichtlijnen Cluster 3a t/m 3k Documentnummers 2020 DE&W 17 t/m 2020 DE&W 27

Taxonomie

In cluster 3c zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Passeriformes.

Cluser 3c

Familie	Geslacht	Soorten
Estrilididae	Estrilde	11 soorten

Land van herkomst

Zaadetende uitheemse soorten komen voor in verschillende werelddelen Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren: onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als

- gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
 - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
 - e) met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

Status IUCN Red List.

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is. De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een zaadetende uitheemse vogelsoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor zaadetende uitheemse vogels

Deze vogels kunnen ondergebracht worden in met struiken en heester, riet, bamboe en hoog gras beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst bij voorkeur naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht.

In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Uitheemse vogelsoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de uitheemse zaadetende vogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn als regel sociale vogels die in een ruime volière goed samengehouden kunnen

worden met tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra's, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines.

Indien het gedrag van een uitheemse vogelsoort hiervan afwijkt, wordt dit vermeld in de afzonderlijk geschreven houderijrichtlijn.

Het fokken met de zaadetende uitheemse vogelsoorten

Uitheemse vogelsoorten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in algemeen in het voorjaar zo tussen maart en april.

Sommige soorten hebben een broedperiode dat meer verschoven is naar het najaar.

Dit wordt in de betreffende houderijrichtlijnen aangegeven.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden. In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

Hoewel de vogelsoorten worden aangemerkt als zaadetende vogels worden in vele gevallen de jonge vogels bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftecijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoorten wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor veel uitheemse vogelsoorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Zoals de aanduiding die al vermeld zijn de vogelsoorten zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoorten hoogwaardige zaadmengsels aangeboden.

Specifieke voedingsbehoeften zijn opgenomen in de afzonderlijke houderijrichtlijnen.

De samenstelling kan ook variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In voliëres en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheemse vogelsoorten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pooring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat is aangegeven in de houderijrichtlijn die voor de vogelsoort is opgesteld. Daarnaast heeft de NBvV onder - Vogelindex.nl - een lijst met ringmaten van vele vogelsoorten beschikbaar via haar website.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is.

Aanschaf.

De aanschaf van uitheemse vogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de uitheemse zangvogels is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse zaadetende zangvogels enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoorten zullen zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Herman Kremers, *Beschermd of niet...uw vogels en de wet*, uitgeverij Ornis, 2006.
ISBN 9789073217119

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn

Helena astrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.022.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda astrild**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 17 ondersoorten.

Land van herkomst:

Angola (Angola); Botswana; Burundi; Kameroen; Centraal-Afrikaanse Republiek; Congo; Congo, De Democratische Republiek; Ivoorkust; Equatoriaal-Guinea; Ethiopië; Gabon; Ghana; Guinea; Kenia; Lesotho; Liberia; Malawi; Mozambique; Namibië; Nigeria; Rwanda; Sao Tomé en Príncipe; Sierra Leone; Somalië; Zuid-Afrika; Zuid-Sudan; Sudan; Swaziland; Tanzania, Verenigde Republiek Uganda; Zambia; Zimbabwe

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

De Helena Astrilde heeft als synoniem: St. Helenafazantje

Er is geen onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop

De grootte is 11,5 - 13 cm.

De snavel is rood. Vanaf de snavelplant tot aan het oog zit een rode vlek die overgaat in een rode oogstreep die door het oog loopt en in een punt eindigt achter de oorstreek. De wang- en oorstreek zijn wit. De kopbevedering is lichtbruin. De nek en rug zijn lichtbeige met een bruine omzoming waardoor een tekeningpatroon ontstaat, bestaande uit veel dwarse donkere golflijntjes.

De stuit is rood. De keel is wit, de hals is rood doorweven. De buik en flanken zijn lichtbeige met een donkere omzoming van de contourveren. De buik is rood, iets verzonken in de bevedering tot aan de pootplant. Het onderlichaam is roze rood.. De onderstaartdekveren zijn zwart.

De vleugeldekenveren zijn bruin met een dwarse golftekening. De slagpennen zijn lichtbruin. De staartpennen zijn bruin, iets rood doorweven. De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop laat minder roze rood in het onderlichaam zien dan de man.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Helena Astrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Helena Astrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Helena Astrilde.

Helena Astrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes. Een buitenvolière waarin Helena Astrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een voliëre van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de voliëre kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Voorbeelden zijn Blauwkop blauwfazantjes, zilverbekjes, Goudbuikjes, Glansekstertjes.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen en in de winter worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 12° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Als de vogels voor de eerste keer naar buiten gaan moet de buitentemperatuur minimaal 16° C. zijn.

Helena Astrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van

lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Helena Astrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Helena Astrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten. Voorbeelden daarvan zijn Afrikaanse prachtvinken, Kleine Cubavinken, Dwergrietvinken, Emblema Picta's. Blauwkop blauwfazantjes, zilverbekjes, Goudbuikjes, Glansekstertjes, Groene druppelastrildes.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Helena Astrilde.

Een Helena Astrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.(april tot oktober).

Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxh)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje waarbij er een slurfje wordt gemaakt waar de vogels van onderen invliegen, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 3 tot 6 eieren gelegd. Beide ouders broeden de eieren uit.

De broedtijd is 12 tot 14 dagen, de jongen komen na elkaar of met elkaar uit met een uitkomstpercentage van ca. 60-80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1977, blz. 433

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1989, blz. 546 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 2009, blz. 23

Tijdschrift ScAP, okt. 2004, blz. 13; apr. 2006, blz. 15; apr. 2011, blz. 23

Tijdschrift ScAP, okt. 2013, blz. 20; jan. 2014, blz. 20.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Helena Astrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Helena Astrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines b.v. in water opgeloste vitaminepoeder, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden, stuifmeelpoeder en spirulina.

Helena Astrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen of een stromend watervalletje.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Helena Astrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Helena Astrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende twee opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten

pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Helena Astrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Helena Astrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Helena Astrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Helena Astrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Helena Astrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gradus Mulder, Jos Smink, Wim Ververs, Bert Broos, A.H. de Munnik, Paul Korpershoek, fokkers van Helena Astrilde's

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*.

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda astrild*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartkapastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.014.017

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda atricapilla atricapilla**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Estrilda a. avakubi

Land van herkomst:

Angola (Angola); Burundi; Cameroon; Central African Republic; Congo; Congo, The Democratic Republic of the; Equatorial Guinea; Gabon; Kenya; Rwanda; Uganda

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop.

De grootte is 9,5 - 10 cm.

De man:

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel zwart/rood. Op de ondersnavel zit bij de snavelinplant een klein rood driehoekig vlakje.

De kopbevedering is zwart en vormt een kap die ver doorloopt tot naar de rug. De wang- en oorstreek is licht grijs. De rugdek mantel is grijs met een zwarte horizontale golftekening. De stuit is rood.

De keel is asgrijs. De borst is blauwgrijs en verloopt naar de buik naar zwart. het onderlichaam is zwart. De flanken zijn over de hele lengte in een brede strok rood. De onderstaart dekveren zijn glimmend zwart.

De vleugel en staartpennen zijn zwart.

De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop heeft een minder intensieve rode kleur in de flanken. In broedconditie is het driehoekig vlakje op de snavel minder rood dan bij de man. De onderstaart dekveren zijn mat rood.

De pop is als de man, maar de buikvlek is minder intensief en ontbreekt soms geheel. Verder fluit de man en de pop niet.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartkapastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ³van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartkapastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartkapastrilde.

Zwartkapastrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes. Een buitenvolière waarin Zwartkapastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een volière van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Zwartkapastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartkapastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Zwartkapastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Zwartkapastrilde.

Een Zwartkapastrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.

Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxn)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd.

De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 90-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1997, blz. 292.

Tijdschrift ScAP: juli 1997, blz. 7

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 2021, blz. 8 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Zwartkapastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Zwartkapastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de

vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Zwartkapastrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien. Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartkapastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Zwartkapastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Zwartkapastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartkapastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartkapastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartkapastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartkapastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch.*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda atricapilla*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodstaartastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2.13.014.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels

Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda caerulescens**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Senegal, Guinea, Burkina Faso, Nigeria

Oorspronkelijk biotoop:

Het leefgebied bestaat bosjes en struikgewas in verder half open gebied met wat bomen, verder rotsig heuvelland en aan de randen van agrarisch gebied.

Beschrijving vogel:

De Roodstaartastrilde kent als synoniem: Blauwgrijsroodstaartje en Lavendel astrilde.

De Roodstaartastrilde is een vogeltje van ongeveer 11 cm. groot.

Er is geen kleurverschil tussen de man en de pop.

De snavel is roodachtig aan de basis, de punt is zwart. Over het gehele lichaam heeft de vogel een blauwgrijze tint.

De bovenzijde is wel iets lichter dan de onderzijde.

De stuit en het onderlichaam zijn wijnrood, met een druppeltekening op de flanken die per individu verschillen. Ook de staartpennen zijn wijnrood.

De pootjes zijn bruingrijs van kleur.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodstaartastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodstaartastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodstaartastrilde.

Roodstaartastrilde's kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, met daaraan gekoppeld een nachtverblijf. Als in de volière veel struiken en klimop aanwezig is zal deze beplanting insecten aantrekken. De Roodstaartastrilde's zoeken hier actief naar.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden. Een tocht- en vorstvrij nachthok gekoppeld aan de volière biedt hiervoor een goede oplossing.

Als vogels binnen in het nachtverblijf worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen

Roodstaartastrilde's hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodstaartastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Roodstaartastrilde's zijn sociale vogeltjes die goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn Ceres amadines, Masker amadines, Goudbuikje, Kikuyu brilvogel, Bourk parkiet. Omdat de mannetjes onderling nog wel eens hun territorium willen verdedigen en dit nogal heftig kan plaats vinden in de vorm van veren pikken, moet in de volière niet meer dan 1 koppel ondergebracht worden.

Het fokken met de Roodstaartastrilde

Roodstaartastrilde's zijn in het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers werken liever met wat oudere vogels.

Het broedseizoen begint in het voorjaar in de volière zo ongeveer in maart. Als binnen in een verwarmde omgeving wordt gebroed kan het broedseizoen ook in oktober starten.

Een broedkooi van bijvoorbeeld 80 (of 100)x40 x40 cm. is hiervoor geschikt.

Ze maken met kokosvezels zelf een nestje in een halfopen nestkast, of tralie nestkastje. Daarin wordt een rond nest gemaakt met een lange invliegopening naar beneden. Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf (soms samen) de eitjes uit. De broedtijd bedraagt zo'n 15 dagen. Het gemiddelde uitkomstpercentage is 80 – 100%. De ouders brengen zelf de jongen groot. In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. De jongen komen goed door de jeugdruï. Als ze utvliegen zijn de kleuren in het lichaam en op de stuit en staart al zichtbaar.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1974, blz. 38 e.v.
Tijdschrift ScAP, jun. 1998, blz. 8;jan. 2002, blz. 16; juli 2014, blz. 4

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

Roodstaartastrilde's zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Goede aanvullingen zijn onkruidzaden, trosgierst en kiemzaden

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van eivoer en universeelvoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

De vogels nemen ook graag nectar of honingwater aangeboden in drinkfonteintjes.

Groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte , goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreed. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roodstaartastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Roodstaartastrilde's kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Roodstaartastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Roodstaartastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Roodstaartastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodstaartastrilde is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodstaartastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Rob van Leeuwen, E.J. van Maanen, Paul Korpershoek, Jappie van Dijk, fokkers van Roodstaartastrilde's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, Estrilled finches of the World

Peter Clement, Finches and Sparrows

Matthew Vriends, Encyclopedie of Estrild Finches, Hancock House, 2002, 264 p

Tony Jochem, Prachtvinken in beeld, eigen uitgave t.jochem@avitoon.nl

Tony Jochem, De praktische handleiding voor het Kweken van Prachtvinken, eigen uitgave.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links:

BirdLife International 2012. *Estrilda caerulea*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Elfenastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.014.014

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Estrilda erythronotos erythronotos**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vier ondersoorten:

Estrilda e. charmosyna
Estrilda e. delamerei
Estrilda e. kiwanukae
Estrilda e. soligena

Land van herkomst:

Angola (Angola); Botswana; Kenya; Namibia; Rwanda; South Africa; Tanzania, United Republic of; Uganda; Zambia; Zimbabwe.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

Er is duidelijk onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop.

De grootte is 12 - 13 cm.

De snavel is loodgrijs met een zwarte punt. Om het oog loopt een witte oogring, de iris is donkerrood en de pupil zwart.

De kop en nek zij grijs. Op de zijkant van de kop is een zwart masker aanwezig dat loopt vanaf de snavelinplant over het oog en over de oor- en wangstreek terug naar de keel.

Het rugdekmantel is grijs, voorzien van een lichte horizontale golftekening. De stuit en bovenstaart dekveren zijn rood.

De hals, borst en de flank ter hoogte van de borst is grijsrood. De buik en onderlichaam zijn zwart. De flank ter hoogte van de buik en onderlichaam is rood. De onderstaart dekveren zijn zwart.

De grote vleugeldekveren en vleugelpennen hebben een horizontale golftekening. De staartpennen zijn zwart.

De pootkleur is grijsachtig zwart met donkere nagels.

De pop is fletser van kleur. De golftekening op de rug is minder helder aanwezig. Het onderlichaam is grijs en de flanken zijn lichter rood dan bij de man. De buikvlek van de pop is veel kleiner en meer grijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de *Elfenastrilde*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Elfenastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Elfenastrilde.

Elfenastrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes. Een buitenvolière waarin Elfenastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een volière van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van bijvoorbeeld 100x40x40 cm. lxbxh.

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Voorbeelden zijn o.a. vuurvinken, oranjekaakjes, mozambiquesijsjes, goudbuikjes, blauwfazantjes, st.helenafazantjes, nonastrildes, groene druppelastrildes.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 12° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Als de vogels voor de eerste keer naar buiten gaan moet de buitentemperatuur minimaal 16° C. zijn.

Elfenastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Elfenastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Elfenastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een ruime, goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten. Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Elfenastrilde.

Een Elfenastrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst. (april tot oktober).

Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxh)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje waarbij er een slurfje wordt gemaakt waar de vogels van onderen invliegen, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 3 tot 6 eieren gelegd. Beide ouders broeden de eieren uit.

De broedtijd is 12 tot 14 dagen, de jongen komen na elkaar of met elkaar uit met een uitkomstpercentage van ca. 60-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1983, blz. 382

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1991, blz. 303

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Elfenastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Elfenastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines b.v. in water opgeloste vitaminepoeder, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden, stuifmeelpoeder en spirulina.

Elfenastrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien. Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen of een stromend watervalletje.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Elfenastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Elfenastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen. Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Elfenastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Elfenastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Elfenastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft , maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Elfenastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Elfenastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gradus Mulder, A.H. de Munnik, fokkers van Elfenastrilde's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2
Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda erythronotos*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geelbuikastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.022.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda melanotis kilimensis**

Soorten/ondersoorten:

Deze vogelsoort wordt ook aangegeven als *Coccopygia quartinia*.

Er zijn twee ondersoorten:

Estrilda m. kilimensis
Estrilda m. stuartiwinini

Land van herkomst:

Angola (Angola); Burundi; The Democratic Republic Congo, Eritrea; Ethiopia; Kenya; Lesotho; Malawi; Mozambique; Namibia; Rwanda; South Africa; South Sudan; Sudan; Swaziland; Tanzania, United Republic of; Uganda; Zambia; Zimbabwe.

Oorspronkelijk biotoop:

Hooglanden, droog struikgewas en open bos.

Beschrijving vogel:

De Geelbuikastrilde heeft als synoniem: Groene Abessijnse astrilde, Abessijnse astrilde.

De Geelbuikastrilde behoort tot de Afrikaanse prachtvinken.

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop.

De grootte is 8 - 9 cm.

De man:

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is rood. Het oog heeft een lichte oogring, de pupil is zwart.

De kop en nekbevedering is blauwgrijs. De rug is olijfgroen, de onderrug en stuit zijn rood.

De bovenstaart dekveren zijn rood.

De borst is grijs. De buik is okergeel en het onderlichaam is crèmewit. De onderstaart dekveren zijn eveneens crèmewit..

De vleugeldekveren zijn olijfgroen. Op de vleugeldekveren licht een lichte horizontale golftekening. Vleugelpennen en de staartpennen zijn zwart. De pootkleur is zwart, met zwarte nagels.

De pop:

De pop heeft een kleine witte keelvlek. De buik is minder okergeel dan bij de man.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelbuikastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁶van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelbuikastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelbuikastrilde.

Geelbuikastrilden kunnen in de zomer ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar in de winter hebben grote binnenvluchten en vluchtkooien de voorkeur..

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met afmetingen van bij voorkeur 100x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte. In kooien moet men geen mannen bij mannen plaatsen.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Een buitenvolière waarin Geelbuikastrilden zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. Vanaf de herfst en in met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden in een verwarmd nachthok..

Geelbuikastrilden hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelbuikastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Geelbuikastrilden zijn levendige en vreedzame vogeltjes, maar laten zich gemakkelijk opzij zetten..

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten. Ze gaan de beplanting langs om de nodige insecten te pikken. Het zijn echte zomaanbidders.

Voorbeelden zijn: Afrikaanse prachtvinken, dwergrietvinken, Kleine Cubavinken, Geschilderde astrilde's.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Het fokken met de Geelbuikastrilde.

Een Geelbuikastrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar en zomer april/mei.

De vogels maken zelf een bolvormig nestje in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Het nestje wordt voorzien van een klein insluipgangetje

Een enkele keer maken ze een los nest in een conifeer, kunstgroen of in Hedera.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 3 tot 4 eieren gelegd. De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Tijdens de opfokperiode van de jongen moet het voedsel vooral bestaan uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventaristatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1981, blz. 157

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1994, blz. 18 e.v.

Tijdschrift ScAP: okt. 1998, blz. 21; okt. 2010, blz. 20; apr'2012, blz. 13

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Geelbuikastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel. Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" Fonio paddy , Afrikaans graszaad en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Geelbuikastrilden ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Voorbeelden van zachtvoer zijn Insecten paté, Exoten mix, Eggfood en Protein mix, fijngemalen en aangemaakt met nvochtige Rusk. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen, buffalowormen, bladluis en miereneieren.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Geelbuikastrilden hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien. Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. Een laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen of een stromend watervalletje.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelbuikastrilden die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Geelbuikastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken I en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Geelbuikastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Geelbuikastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Geelbuikastrilden als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft , maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelbuikastrilden is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelbuikastrilden enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door D.A.J. Boersma, Peter van den Heuij, R. van Leeuwen, K. Groen, Jan Boer, fokkers van Geelbuikastrilden.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda melanotis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.scapnl.com

Specifieke houderijrichtlijn Dufresne astrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2.13.022.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda melanotis melanotis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:
Estrilda m. bocagei
Estrilda m. kilimensis
Estrilda m. quartinia

Land van herkomst:

Angola (Angola); Burundi; Congo, Ethiopia; Kenya; Lesotho; Malawi; Mozambique; Namibia; Rwanda; South Africa; South Sudan; Sudan; Swaziland; Uganda; Zambia; Zimbabwe.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

De Dufresne Astrilde heeft als synoniem: Zwartbekje, geelsnavelastkilde en of Groenrugastrilde.

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop

De grootte is 9,5 - 10 cm.

De man:

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is rood.

De bevedering van de kop is grijs. Het masker wordt gevormd door de wang- en oorstreek en de keel. De bevedering van het masker is zwart. De rug is olijf groen met een lichte golftekening. De stuit en bovenstaart dekveren zijn helder rood.

De borst en flanken zijn grijs. De buik en onderlichaam zijn bij de man oranje geel. De onderstaart dekveren zijn wit.

Het vleugeldeksel is olijfgroen met een lichte golftekening. De vleugelpennen zijn lichtbruin.

De staartpennen zijn aan de bovenzijde zwart, aan de onderzijde wit.

De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop heeft geen zwart masker, maar een grijze kopbevedering. Het oranjegeel op de buik en onderlichaam is verzonken in de bevedering.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerking:

De Dufresne astrilde is geplaatst op bijlage D van de Europese soortenlijst.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Dufresne Astrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Dufresne Astrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Dufresne Astrilde.

Dufresne Astrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes. Een buitenvolière waarin Dufresne Astrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een volière van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Dufresne Astrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Dufresne Astrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Dufresne Astrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Dufresne Astrilde.

Een Dufresne Astrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.

Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxn)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd.

De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 90-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1975, blz. 337 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Dufresne Astrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Dufresne Astrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht

in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Dufresne Astrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien. Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Dufresne Astrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Dufresne Astrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende twee opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage D, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Dufresne Astrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Dufresne Astrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Dufresne Astrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Dufresne Astrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Dufresne Astrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door A.H. de Munnik, fokker van Dufresne Astrilde's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch.*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda melanotis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Houderijrichtlijn Oranjekaakastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13. 022.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda melpoda melpoda**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Estrilda m. tschadensis
Estrilda m. fucata

Land van herkomst:

Angola (Angola); Benin; Burkina Faso; Burundi; Cameroon; Central African Republic; Chad; Congo; Congo, The Democratic Republic of the; Côte d'Ivoire; Equatorial Guinea; Gabon; Gambia; Ghana; Guinea; Guinea-Bissau; Liberia; Mali; Mauritania; Niger; Nigeria; Rwanda; Senegal; Sierra Leone; Togo; Zambia

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

De Oranjekaakastrilde heeft als synoniem: Oranjekaakje.
Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop, maar moeilijk vast te stellen. De man is in veel gevallen intensiever van kleur.

De grootte is 9,5 - 10 cm.

De man:

De snavel is rood. De kleur van het voorhoofd tot en met de nek is grijs.

De wangstreek is oranje. De teugel is vaak iets roder.

De rug is warmbruin. De stuit en bovenstaart dekveren zijn donkerrood.

De keel, hals en borst zijn licht grijs., naar de buik toe overlopende in grijs. De onderstaart dekveren zijn wit. Op de buik is tussen de poten een gele tot oranje langgerekte vlek aanwezig.

De vleugels zijn warmbruin. De vleugelpennen zijn zwartbruin. De staartpennen zijn zwart. De poten zijn vleeskleurig met donkere nagels.

De pop is als de man, maar de buikvlek is minder intensief en ontbreekt soms geheel. Verder fluit de man en de pop niet.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Oranjekaakastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Oranjekaakastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Oranjekaakastrilde.

Oranjekaakastrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes

Een buitenvolière waarin Oranjekaakastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een volière van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Oranjekaakastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Oranjekaakastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:
Oranjekaakastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.
Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.
Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.
In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Oranjekaakastrilde.

Een Oranjekaakastrilde is in het tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.
Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxn)
De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of bamboe nestkorfje.
Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd.

De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 90-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1977, blz. 117 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1989, blz. 313 e.v.

Tijdschrift ScAP: okt. 1997, blz. 12,13; jan. 1998, blz. 9, jan. 2007, blz. 16

Tijdschrift ScAP: apr. 2009, blz. 37, okt. 2010, blz. 27

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Oranjekaakastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Oranjekaakastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Oranjekaakastrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Oranjekaakastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Oranjekaakastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Oranjekaakastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Oranjekaakastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Oranjekaakastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Oranjekaakastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Oranjekaakastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Rob van Leeuwen, Bert Broos, Johan Spaak, Peter Korpershoek, fokkers van Oranjekaakastrilde's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*.

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda melpoda*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn

Nonastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.014.016

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda nonnula nonnula**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Estrilda n. elizae

Estrilda n. eisentrauti

Land van herkomst:

Burundi; Cameroon; Central African Republic; Congo; Congo, The Democratic Republic of the; Equatorial Guinea; Gabon; Kenya; Nigeria; Rwanda; South Sudan; Sudan; Tanzania, United Republic of; Uganda

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop, maar moeilijk vast te stellen.

De man is in veel gevallen intensiever van kleur.

De grootte is 10 - 11 cm.

De snavel is zwart/rood. De kopbevedering heft een zwarte kleur en vormt een kap. De wang- en oorstreek zijn wit. De rug is grijs met een donkere omzoming waardoor een golvende tekening ontstaat. De stuit en bovenstaart dekveren zijn rood.

De keel is wit. De borst en buik zijn lichtgrijs. De flanken zijn rood.

De vleugel en staartpennen zijn zwart.

De pootkleur is zwart met zwarte nagels.

De pop is bruiner op de rug en heeft minder rood op de flanken.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Nonastrilde** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Nonastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Nonastrilde.

Nonastrilde's worden zomers bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes

Een buitenvolière waarin Nonastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een volière van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen en in de winter worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 12° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Nonastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Nonastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Nonastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

Nonastrildes zijn echte koloniebroeders en kunnen prima met meerdere mannen en pooen n één kooi, vluchtof volière worden ondergebracht..

Het fokken met de Nonastrilde.

Een Nonastrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond 1 april, als de vogels weer naar de buitenvolière kunnen, en kan doorlopen tot in de herfst.

Ze kunnen ook per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x40x40 (lxbxn)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik of conifeer. Ze broeden ook in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd.

De broedtijd is 14 tot 15 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen. Het is daarom een voordeel om met deze vogelsoort in een volière te broeden.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1978, blz. 344 e.v.

Tijdschrift ScAP: okt. 2002, blz. 22

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Nonastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" trosgierst en b.v. foniopaddy worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Nonastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend. Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Nonastrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Nonastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Nonastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen. Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Nonastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Nonastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Nonastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Nonastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Nonastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarnaast werd praktijkervaring ingebracht door Gradus Mulder, fokker van Nonastrilde's.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch.*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda nonnula*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijvoorschrift Moerasastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13. 022.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda paludicola roseicrissa**

Soorten/ondersoorten:

De Moerasastrilde is een ondersoort van de
Estrilda paludicola paludicola.
Andere ondersoorten zijn:
Estrilda p. marwitzi
Estrilda p. benguellensis
Estrilda p. rythae
Estrilde p. ochrogaster

Land van herkomst:

De ondersoort heeft als oorsprong Centraal Afrika,
oostelijk Congo, Soedan, Zaire, Zambia en Tanzania.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, open plekken in het bos, struikgewas met gras
en in koffieplantages en suikerriet.

Beschrijving vogel:

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en
de pop, maar moeilijk vast te stellen. De man is in veel gevallen intensiever van kleur.
De grootte is 9,5 - 10 cm.
De snavel is rood. De iris is donkerrood, de pupil is zwart. De kleur van het voorhoofd tot en
met de nek is grijs.
De rug is warmbruin. De stuit en bovenstaart dekveren zijn donkerrood.
De keel, hals en borst zijn licht grijs, naar de buik toe overlopende in grijs. De onderstaart
dekveren zijn wit. Op de buik is tussen de poten een roze rode langgerekte vlek aanwezig.

De vleugels zijn warmbruin. De vleugelpennen zijn zwartbruin. De staartpennen zijn zwart.
De poten zijn vleeskleurig met donkere nagels.

De pop is als de man, maar de buikvlek is minder intensief en ontbreekt soms geheel. Verder
fluit de man en de pop niet.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en

- zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Moerasastrilde** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Moerasastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Moerasastrilde.

Moerasastrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes. Een buitenvolière waarin Moerasastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een voliëre van 400x100x200 cm. is een goede huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime broedkooi met afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de voliëre kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Moerasastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 16 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Moerasastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Moerasastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante voliëre gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.
In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Moerasastrilde.

Een Moerasastrilde is in het tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.
Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxn)
De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik, in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.
Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.
Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd.
De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 90-100%.
De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.
Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, mierenieren en of meelwormen.
Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1977, blz. 176 e.v.
Tijdschrift ScAP: jan. 2003, blz. 25
Tijdschrift ScAP: jan. 2017, blz. 12 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Moerasastrilde is een zaadetende tropische vogel.
Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.
Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.
Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Moerasastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.
Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Moerasastrilde's hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Moerasastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Moerasastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Moerasastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Moerasastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Moerasastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Moerasastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Moerasastrilde's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

60 jaar Diergeneeskundig Memorandum, Bijzondere Gezelschapsdieren 2013.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*
Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch.*

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda paludicola*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Teugelastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13. 022.004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda rhodopyga rhodopyga**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Estrilda r. centralis

Land van herkomst:

De nominaatvorm heeft als oorsprong noordoost Afrika,
Soedan, Eritrea, Ethiopië.

Oorspronkelijk biotoop:

Droge boomsteppen..

Beschrijving vogel:

De Teugelastrilde behoort tot de Afrikaanse prachtvinken.

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop, maar moeilijk vast te stellen.

De grootte is 10 - 11 cm.

De man:

De snavel is zwart met rode snijkanten. De oogring is wit.

De kop, nek en rug zijn lichtbruin. De wang- en oorstreek zijn lichter bruin dan de kopkleur boven de teugel. Een rode, niet te brede, teugel loopt vanaf de snavelbasis tot achter het oog.

De rugbevedering is licht bruin en zwak omzoomd. De stuit en ovenstaart dekveren zijn karmijn rood.

De hals, borst, buik en onderlichaam zijn oranjebruin.

De middelste vleugeldekenveren zijn lichtbruin, de grote vleugeldekenveren zijn rood. De vleugelpennen zijn zwart met een rode buitenvaan.

De staartpennen zijn zwart met rood doorweven. De onderzijde van de staart is donkerbruin. De poten zijn zwart/bruin met donkere nagels.

De pop is wat matter van kleur. Enige zekerheid over het geslacht geeft de zang van de mannen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Teugelastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Teugelastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Teugelastrilde.

Teugelastrilden worden bij voorkeur ondergebracht in beplante buitenvolières of vluchtjes

Een buitenvolière waarin Teugelastrilden zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Sommige fokkers hebben de vogels van april tot november in een volière, de overige maanden worden ze in een kooi gehouden b.v. 100x40x40 cm..

In de volière kunnen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden.

Voorbeelden zijn zwartbuik vuurvinken, goudbuikjes, roodmaskeramadines en teugelastrildes.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Teugelastrilden hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Teugelastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Teugelastrilden zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten. Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten.

Het fokken met de Teugelastrilde.

Een Teugelastrilde is in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst.

Ze kunnen per koppel ondergebracht worden in een broedkooi van 80x50x50 (lxbxn)

De vogels maken zelf een nestje in een half open nestkasje of tralienestje of nestkorfje.

Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgeplozen sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn.

Per broedronde worden 3 tot 5 eieren gelegd. De broedtijd is 12 tot 13 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80-100%.

De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruï.

Tijdens de opfokperiode van de jongen met het voedsel vooral bestaan uit voer bestaande uit insecten, miereneieren en of meelwormen.

Er is geen opvallend sterftcijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen

Tijdschrift ScAP, jul. 1999, blz. 25

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 2005, blz. 14 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Teugelastrilde is een zaadetende tropische vogel.

Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden.. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten.

Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Teugelastrilden ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje

water van 0,5 cm in een badschotel worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op!

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Teugelastrilden hebben een grotere wateropname dan b.v. papegaaien. Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Teugelastrilden die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Teugelastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen. Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Teugelastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Teugelastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Teugelastrilden als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Teugelastrilden is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Teugelastrilden enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door R. Stienstra, R. Poelarends, H. van den Bor, fokkers van Teugelastrilden.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*.

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda rhodopyga*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.abc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Napoleonastrilde

2021, versie 1.2

NBvV code F2.13.022.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Estrildidae = prachtvinken
Geslacht: Estrilda

Soort: **Estrilda troglodytes**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Benin; Burkina Faso; Cameroon; Central African Republic; Chad; Congo, The Democratic Republic of the; Côte d'Ivoire; Eritrea; Ethiopia; Gambia; Ghana; Guinea; Kenya; Liberia; Mali; Mauritania; Niger; Nigeria; Senegal; South Sudan; Sudan; Togo; Uganda.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden met doornige struiken in de omgeving van water.

Beschrijving vogel:

De Napoleonastrilde heeft als synoniem: Napoleonnetje.

Er is een onderscheid waarneembaar tussen de man en de pop, maar moeilijk vast te stellen. De man is in veel gevallen intensiever van kleur.

De grootte is 9,5 - 10 cm.

De man:

De snavel is oranje-rood. Het oog heeft een witte oogring. De iris is donker, de pupil is zwart. Vanaf de snavelbasis loopt een helder rode oogstreep door het oog en eindigt in een punt in de nek. De kleur van het voorhoofd tot en met de nek is grijs. De rug is grijs met rood doorweven en laat een lichte horizontale golftekening zien.

De stuit en bovenstaartdekveren zijn zwart. De keel, hals, borst en buik zijn roodachtig licht grijs met een horizontale licht gekleurde golftekening. Het onderlichaam is sterker rood gekleurd.

De vleugeldekenveren zijn bruin-grijs. De vleugelpennen zijn zwartbruin. De staartpennen zijn zwart waarbij de buitenste staartveren een witte buitenstreep laten zien. De poten zijn bruinachtig vleeskleurig met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Napoleonastrilde**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Napoleonastrilde lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Napoleonastrilde.

Napoleonastrilde's worden bij voorkeur ondergebracht in beplante (buiten)voliëres of vluchtjes.

Een (buiten)voliëre waarin Napoleonastrilde's zijn ondergebracht moet voorzien zijn van gaas met een aangepaste kleine maaswijdte. Een voliëre van 400x100x200 cm. is de ideale huisvesting voor deze vogelsoort.

De vogels kunnen ook ondergebracht worden in een ruime kooi met b.v. afmetingen van 100x40x40 cm. lxbxh.

In de voliëre kunnen buiten het broedseizoen ook andere soorten tropische vogels van gelijke grootte worden gehouden. Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Napoleonastrilde's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie. Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 14 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende. Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Napoleonastrilde is aanvullend onderstaand van toepassing:

Napoleonastrilde's zijn levendige en vreedzame vogeltjes.

Ze kunnen in een goed beplante volière gehouden worden met andere kleine vogelsoorten.

Op voorwaarde dat in die volière een goede onderlinge harmonie heerst.

In het broedseizoen is het niet raadzaam meerdere koppels in een volière te houden. In die periode zijn de mannetjes erg agressief naar soortgenoten. Het fokken met deze vogelsoort is niet eenvoudig omdat ze snel verstoord zijn.

Het fokken met de Napoleonastrilde.

Een Napoleonastrilde is in het tweede jaar broedrijp. Het broedseizoen begint in het zomerseizoen en kan doorlopen tot in de herfst. Ze kunnen in de volière broeden.

Ook kan een koppel ondergebracht worden in b.v. een broedkooi van 80x40x40 (lxbxn)

De vogels maken zelf een kogelvormig nestje, vrij in een struik, een half open nestkasje, een tralienestje of bamboe nestkorfje. Vaak bouwen ze buiten hun nestjes dicht bij de grond en soms op de grond. De nestjes hebben een lange invliegopening. Dit geeft vaak problemen bij het ringen van de jonge vogeltjes. Als nestmateriaal wordt droog gras, mos, donsveertjes, of uitgedroogd sisaltouw gebruikt.

Het aantal broedronden is twee, maar mede afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen dit ook wel drie zijn. Per broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd. De broedtijd is 12 tot 14 dagen, met een uitkomstpercentage van ca. 80-100%. De jongen worden door de ouders groot gebracht en komen vlot door de jeugdruimte. Tijdens de opfokperiode van de jongen moet het voedsel vooral bestaan uit insecten, miereneieren en of meelwormen. Er is geen opvallend sterftecijfer voor en tijdens de ruiperiode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1976, blz. 121

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 2003, blz. 226

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 2013, blz. 14 e.v.

Tijdschrift ScAP: okt 2000, blz. 12; jan. 2013, blz. 22

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Napoleonastrilde is een zaadetende tropische vogel. Het is dan ook een eerste vereiste dat de vogels kunnen beschikken over een rijk zaadmengsel, een z.g. Afrikaanse prachtvinken mengsel.

Hierin zit een grote variatie aan zaden zoals witzaad, gele en rode panis, witte millet, gele millet, Japanse millet, nigerzaad, perila, wilde zaden. Dit mengsel is veelal compleet samengesteld door voerfabrikanten. Aanvullend kunnen andere zaden zoals "tuin- en onkruidzaden" en trosgierst worden toegevoegd.

Naast zaadmengsels krijgen Napoleonastrilde's ook zachtvoer voor tropische vogels toegediend.

Dit kan fabrieksmatig samengesteld zijn, maar sommige vogelliefhebbers geven de voorkeur aan het zelf maken van zachtvoer. Ook kunnen zo nu en dan insecten worden gegeven in de vorm van geknipte meelwormen, buffelo wurmpjes of pinkies. De vogels zijn gek op muggenlarven, welke in een laagje water van 0,5 cm in een schoteltje worden aangeboden. Het levert ook een prachtig gezicht in de volière op! Bovendien vinden de vogels fruitvliegjes lekker, welke bevordert kunnen worden door het plaatsen van rottend fruit in of buiten de volière, aangemaakt met een anti schimmelmiddel.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, en kruiden.

Napoleonastrilde's hebben een grote behoefte aan water.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. En laag kranten kan hiervoor wel gebruikt worden of kattenbakkorrels.

In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Napoleonastrilde's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Napoleonastrilde wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling ingedeeld in de groep Afrikaanse prachtvinken en kan gedurende drie opeenvolgende jaren als Eigen Kweek mee doen.

Ze worden dan op een tijdelijke tentoonstelling ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringmaat voor de Napoleonastrilde is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Napoleonastrilde niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Napoleonastrilde's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels

te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Napoleonastrilde's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Napoleonastrilde's enige kans van overleving hebben, zeker zullen ze een vorstperiode niet overleven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken, ScAP, aangesloten bij de NBvV. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Rob van Leeuwen, J. Boer, fokkers van Napoleonastrilde's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging uit te geven door de NBvV

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Derek Goodwin, *Estrilled finches of the World*

Horst Bielefeld, *Das Prachtfinkenbuch*.

P.Clement, A.Harris & J. Davis, *Finches of the World*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Estrilda troglodytes*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.scapnl.com

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A

**Huisvestingsmatrix voor vogels uit de cluster 3c.
Zaadetende uitheemse kooi- en volière vogels.
Afrikaanse Prachtvinken**

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volière Binnen vlucht Vluchtkooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 9,5 – 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding broedseizoen	Kooi 100 x 40 x 40 cm. Kooi 100 x 40 x 50 cm. Kooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 9,5 – 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm	Broedseizoen	Broedkooi 50 x 40 x 40 cm. Broedkooi 50 x 40 x 50 cm. Broedkooi 50 x 50 x 50 cm Of nestgelegenheid in vluchten, volières en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volière, vlucht of vluchtkooi	
Van 11 - 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 50 x 40 x 40 cm. Kooi 50 x 40 x 50 cm Kooi 50 x 100 x 50 cm.	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingskooi	1
	Rustperiode	Zie start matrix	